

Landskap: Småland Upptecknat av: K. J. Nilsson
 Härad: Södra Wedbo Adress: Marickmelund
 Socken: Hässleby Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941. Född år i

Wärfrudagen (H. L. 14; L. W. F. 41.)
Seder och bruk Wärfrudagen
Sånger om Tranan
Tranan ger gäster
Spådom om Wärfrudagen

S: ^{m:} 1.
 S: 3.
 S: 4.
 S: 6.
 S: 7.

Skriv endast på denna sida!

Å
Karfreudagen

Efter gammal tradition uppdelades året i 4. tättningar eller 13. veckor i varje tättning alltså var första tättningen eller vinter tättning utgången den 25. Mars vid Karfreudagen.

Hur tron har blivit inblandad i detta har jag ingen sager om - jag läste någon gång en historisk begärd om Karfreudagen, men var minns jag ej men upptecknade den. Till Karfreudagen hörde nu inte endast förkunnelsen om jesu födelse utan man trodde att världen blev skapad den dagen, och att det första löftet den dagen gavs i Paradiset, och att Abel blev dödad av Kain, och att Noack gick ut med arken. Sodoms & Gomorra förstördes, Isaks offering och Israels barn togade ut ur Egypten. Solist blev slagen. Dessa händelser var

det gamla testamånlets historia, daterade
man till den 25 Marsen. Och en nya testamån-
let förlägger man Stefani ständande Bartolomei
död och Kristi korsfästande till samma dag.
På den dagen skall också Kristus förstöra
världen. Trodde man en den andra träningens
ingång började Maria. bebadelsdag, den var
sådens mycket tider till midsommar. Det
var också en sed i Småland att Bond-
folket skulle hava sin värved hemkänd
till värvedagen, annars bränd den dåligt
och den skulle vara sönderhuggen till
eller före dömmen Onsdag, ty kom dömmen
i den blev den svår att klyva sönder.
Efter värvedagen skulle inga Spinnrockar
vara i gång sedan solen gått ner
ty då skulle jungfru Maria gråta sådes
det. Värvedagen infaller strakt efter vädags-
= jämnin gen

S: 2

?

Seder och bruk Vårfrudagen

En sed som ännu brukas i äldre hem är att baka vofflor den dagen, å därför så kallas den för voffeldagen, den har också kallats vofferdag. Kvälsmaten vårfrudagen skulle på en del förmögare ställen vara vara ägg och gryngröt, och maten skulle den dagen ätas vid dagens ljus, ty efter vårfrudagen skulle inga ljus tändas på Kävallen utan man skulle lägga sig före mörkningen och stiga tidigare upp. Det blev sommaranmärningens ankomst, ty efter vårfrudagen så började det med mörkton eller aftonvard. I byar har det tärats om att först komma i säng, för att i tro först! så som gräda bärgad under året. En annan sägen i Småland var att tronan eller vårfrugten skulle komma vårdagsjörningsdagen den 21. Mars

ACC. NR. M. 7699:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sånger om Tranor!

T. & p. Tranor med långa näbbar!
lockar barnen utom väggen!
Han skulle lägga sig så tidigt så att
han ^{Tranor} komt före i sängen för att där orna
halva Mars bär tranor ljus i sängen
i Småland har sagts att man ej skulle
tända ljus förrän vid Mikelsmässan som
är den 29. September. Trangång är
obekant liksom Tranpösar och Tranbror
Men jag minns mig hört! att barnen
skrämdes i sängen, innan tranor kom
då det blev mörkt. Jag minns min gamla
farfar skrämd mig för Tranoran om
om jag var olydig den dagens Vårfrudagen
håls och så som ett väderleksteken! t. & p. man
sade att om tuppen drack Rindrosvatten
Hjems-mässedagen, så skulle oxen dricka

S: 6.

bäckvattnen Wärmdagen Eller ett
annat dylikt tecken! om flödan kunde
dricka talldropp kjölsmassa så skulle
den kunna dricka i Blagfåran.^{Wärmdagen}

Under den nu ingagna vårtröttingen
så började förberedelserna för jordbruket
med omsörlande gödsel, det förekommer
näst ofta att snön ligger kvar på marken och
då blev det en sen vår för sädden

I våra mossmarker på tuorna växer
ensärts bär, som kallas för Tranbär
dessa är stora som mycket stora lingon
och med klaröd färg, dom växer ett år
och mognar det andra, dom är goda
men litet sura (matnyttig) det har sagts
att dom växer för tranons hämning
beta hörde jag berättas som barn
Bären växer ej i stora mängder

P. S.

ACC. N:R. M. 7699:6.

Tranan ger gåvor!

Jonsehn Andersson berättar från sin barndom, att, på varfrudagsafton, så skulle alla barnen i familjen väl putsa sina skor och sätta dem väl i ärdning på var sin bestämd plats var om allt väl gjort, så kom tranan på natten och lade något i den om dom var snälla, annars lade hon i ett kis till den olydige, nu gick ju mor eller far i lade i något i skorna då dom somnat, var det nu något så tröde barnen att tranan varit inne och gjort det på natten medan dom sov. Det blev barnaglädje då dom undersökte sina skor på morgonen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

S: 10.

ACC. N:R. M. 7099:2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spådom om Vårfrudagen

En spådom eller ordspråk om denna dag är nästan allmänt. Att om det fryser på natten till den 25 Mars (Sankta Vårfrudagen) så skaldet frysa i 40 nätter derefter, eller till Walborgsmässa som infaller i Maj.

Sedan att lägga horn eller andra föremål i sängen för den som skall väsa i den, är helt okänt, både den dagen eller någon annan dag och kan dermed frågan ut. ej besvaras.

Si: H.